

Cares llargues després del pacte

L 1 de juliol s'aprovarà l'Estatut a les Corts valencianes. Quan podria fer-ho el Congrés espanyol? AGUSTÍ CERDÀ: A final d'enguany o a principi de l'any vinent.

—Es modificarà molt, allà?

A. CERDÀ: Pot retallar-se encara més, però també pot millorar-se. Les majories poden donar per a allò que vulga el PSOE. Si pacta amb el PP, entrem en un camí d'immobilisme que a ERC ens resultarà molt incòmode. Si negocien els aspectes socials amb nosaltres, i els territorials amb el PP, el model està fracassat. Si el compromís del PSOE de federalitzar l'estat no es compleix..., així és com es trenquen els acords. Si tu dones la mà a algú, i te la mossega, la retires.

—N'hi ha que diuen que el 2005 hem aconseguit l'Estatut que la gent volia el 1982. Són massa pessimistes?

ENRIC MORERA: És una involució autònoma i constitucional, experimentant amb els valencians per aconseguir una rebaixa absoluta del procés de recerca de la plurinacionalitat de l'estat.

JOAN RIBÓ: Hi ha molts aspectes que ja demanàvem el 1982 i que tampoc ara no s'han complert. Estem com en el 1982, quan el PSOE i la UCD van aprovar l'Estatut per *real acuerdo*. És cert que en alguns aspectes sí que s'avança, com en el capítol de drets, la dissolució avançada de les Corts i el dret foral. És simbòlic que es vulga aprovar l'1 de juliol, el mateix dia que es va aprovar el del 1982. Aquell Estatut havia estat canviat a Madrid, i aquest està pensat des de Madrid.

A. CERDÀ: Hi ha una part de drets que està bé, però hi ha legislació de rang superior que ja els recull. El més greu és la involució respecte als drets nacionals, la despersonalització sistemàtica respecte al poble valencià, que ni l'esmenta. PP i PSOE han demostrat que tenen projecte d'Espanya, però no de País Valencià.

—Un tema clau era la barrera del 5%. Tot i que era difícil modificar-la, es va parlar de llevar-la en la llei electoral, però es manté en l'Estatut...

E. MORERA: No ens havíem fet il·lusions, perquè aquest procés pretén que

Joan Ribó, portaveu del grup parlamentari Esquerra Unida–l'Entesa –que ha seguit de prop les negociacions–; Enric Morera, secretari general del Bloc, i Agustí Cerdà, president d'ERPv i diputat per ERC al Congrés del Diputats, es mostren decebuts per la reforma pactada.

ENRIC MORERA: "La ràpida felicitació del PSC al PSPV-PSOE és un mal presagi per als qui volem avançar en l'autogovern."

només hi haja dos partits a les Corts; es tracta de reduir la democràcia.

J. RIBÓ: L'Estatut del nostre país, a nivell de representativitat, és el pitjor de tot Espanya. Cap Estatut no té una barrera semblant. Ben aviat es va veure que el PP no volia modificar-la, i el PSOE crec que tampoc no ho ha tingut mai com un element clau. Hi ha una voluntat deliberada d'exclusió, com s'observa a la mesa de les Corts i en més aspectes. Si el partit socialista haguera fet la força necessària, s'hauria modificat.

—La capacitat de gestionar recursos del nou servei tributari valencià queda pendent de la negociació a Madrid. Té raó el PP quan diu que aquest servei és, senzillament, canviar el nom a l'actual Direcció General de Tributs?

A. CERDÀ: Sí, no afegeix ni la capacitat dels valencians de recaptar els seus impostos i de tenir un concert amb l'es-

tat que aclaresca la part que els valencians aportem al manteniment de l'estat. Canvien el nom perquè res no canvie.

J. RIBÓ: El servei tributari gestionarà només els impostos propis i els cedits, o siga, una part molt petita del finançament d'aquest país. Per a nosaltres, que hem demanat un concert econòmic solidari, això és insuficient. Tant, que Jaume Matas ja ha dit que li sembla bé per al País Valencià, però no per a les Illes.

E. MORERA: Aquests impostos només arriben al 2% del pressupost total de la Generalitat, ens condemna a ser una economia que ha de parar la mà a Madrid, a ser tutelada econòmicament, a no tenir cap possibilitat d'invertir en el nostre desenvolupament. És un sistema que ni de lluny arriba a ser de corresponsabilitat fiscal, és una negociació estèril i negativa produïda pel tripartit centralista: el PSOE, els campistes i els zaplanistes.

—**Poques hores després que Pedro Solbes anunciara al País Valencià com s'havia d'estructurar l'Agència Tributària estatal, va arribar el pacte de finitiu sobre l'Estatut...**

J. RIBÓ: Sí, i fa l'efecte que això estava predeterminat, que una altra vegada s'està fent servir aquest país de "comunitat trinxera" per a uns altres projectes de reforma, com els de Catalunya o Balears. Els tarannàs centralistes, amagats sota un aire de solidaritat, resulten completament insuficients. Vull ressaltar un dels aspectes que nosaltres hem criticat més: el finançament per capita dels paï-

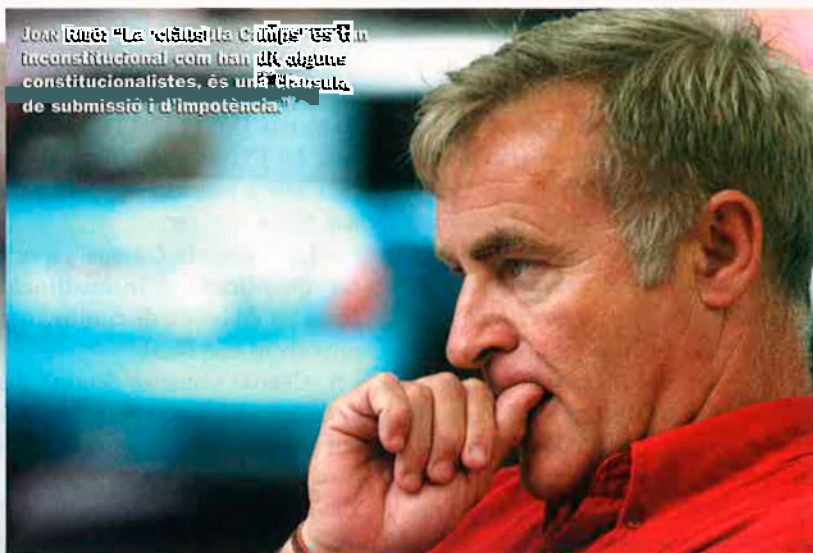
ba, qui, per cert, estava molt content a la roda de premsa en què va parlar de l'Estatut valencià. Rubalcaba és asturià, i es permet de fer i desfer sobre l'Estatut valencià. Doncs bé, un de Ripoll, també.

—**Camps hi inclou el monestir de la Valldigna, "temple espiritual, polític, històric i cultural de la Comunitat"**.

A. CERDÀ: Hi inclouran el camp de golf que hi faran al costat? I l'hotel de luxe? Reclamaran el claustre, que està a Torreldones [Madrid] i que no hi ha manera que el retornen al País Valencià?

J. RIBÓ: El senyor Camps és obsessiu, quan s'entesta en una cosa no ho deixa

menjar i dutxar-se", i res més. Una persona té dret a l'aigua, però un camp de golf, no. No es pot jugar més amb l'aigua. Entre la guerra de l'aigua i la de la llengua, el PP, quan s'avorreix amb una, passa a l'altra, i sempre estem igual. És important definir que una persona té algun dret bàsic quant a l'aigua, però no dret a cap transvasament. Volguérem que rebaixaren el nivell d'aquest apartat, perquè a la fi fins i tot hi ha una referència a les necessitats de l'activitat econòmica, que és com parlar dels camps de golf. Volen el dret a l'aigua per als camps de golf.

Joan Ribó: "La resolució Camps és un inconstitucional com han dit alguns constitucionalistes, és una consulta de submissió i d'impotència."

Agustí Cerdà: L'anterior Estatut el rebaixaven entre Abril Martorell i Guerra, i aquest, entre Zaplana i Rubalcaba."

sos que diguem "bon dia" és el pitjor de tot l'estat. I dic per capita perquè els grans serveis es mesuren pel nombre de persones, no pels quilòmetres quadrats ni altres criteris que volen unes altres comunitats. El nou model de finançament és l'element vertebrador d'aquest Estatut. Podem parlar de drets, és molt bonic, però sense diners són drets mullats.

E. MORERA: És una versió nova del *Le-vante feliz*, de trinxera, com ha dit Joan, que vol igualar els processos de reforma d'estatuts en marxa. Només cal veure les lloances que hi ha fet el PSC amb la finalitat de rebaixar l'Estatut de Catalunya, o els beneplàcits que l'acord ha rebut a la COPE, l'ABC o *La Razón*.

A. CERDÀ: L'anterior Estatut el rebaixaren entre [Fernando] Abril Martorell i [Alfonso] Guerra, i aquest, entre [Eduardo] Zaplana i [Alfredo Pérez] Rubalca-

ba, fins que no ho aconsegueix. El Puig té molt més simbolisme, però aquest simbolisme els pot produir mals records.

—**Què els sembla la referència al dret a l'aigua de conques excedentàries dins l'Estatut?**

E. MORERA: Molt oportuna per a dos partits que ens han furat l'aigua. Al pacte de Conca, entre Bono i Zaplana, ja ens van furar els drets històrics de reg del Xúquer a canvi de regar la Manxa oriental, i ja hem vist la votació del PP i el PSOE per propiciar el transvasament al Vinalopó. Em sembla una burla extrema de dos partits que des de fa anys no han tingut cap visió estratègica per fomentar una nova cultura de l'aigua.

J. RIBÓ: El PP volia que constara, com fóra, el tema dels transvasaments, i nosaltres introduïrem, dins de l'apartat de drets mediambientals, que "totes les persones tenen dret a aigua per rentar-se,

A. CERDÀ: Per a conca excedentària, l'Amazones. En temes d'aigua, PP i PSOE van de la mà, com amb el Xúquer.

—**Hi haurà referèndum per sotmetre a votació la pròxima reforma de l'Estatut, potser d'ací a un quart de segle, però no aquesta. Per què?**

J. RIBÓ: Nosaltres l'hem defensat, però hi havia un problema, i és que ara no es preveu la possibilitat de fer un referèndum. Això obligava que una llei acompanyada a la reforma convocara el referèndum, i el PP s'hi va negar.

E. MORERA: Això indica molt el grau de qualitat democràtica. Han volgut fer una reforma opaca, tancada, llunyana de qualsevol participació, i això és un efecte més que tenen por que el poble es pronuncie i proteste en una consulta.

A. CERDÀ: Si hem fet un referèndum per la Constitució europea, que ho vulguem o no ens queda molt lluny, no hau-

riem de fer-lo per a la reforma de l'Estatut propi? A què tenen por? Que la gent diga el que pensa? Que no voten perquè segons ho han fet la reforma no mereix la més mínima credibilitat?

—**Al PP li fa feredat que el Tribunal Superior de Justícia passe a ser l'última instància, llevat dels recursos de cassació i la unificació de criteri.**

J. RIBÓ: Sembla que tocar una llei orgànica és delictu. Ens havien dit que no podríem tocar la Constitució, però és que tampoc no modifiquem cap llei orgànica! Això xoca amb la llei orgànica del poder judicial, però es pot canviar, només cal majoria absoluta al Congrés de Diputats. Aquest ha estat un tema directament consultat amb Madrid, perquè hi ha hagut algun rebot en públic [el president del Consell General del Poder Judicial, Francisco José Hernando, s'hi ha mostrat contrari, a llevar competències al Tribunal Suprem] i en privat. És un dels elements que s'han de federalitzar, està molt centralitzat.

A. CERDÀ: Qui l'ha triat, Hernando? Els jutges. Quants ciutadans l'han triat? El Consell General del Poder Judicial és un búnquer de reaccionaris, com l'Audiència Nacional, i s'hauria de retocar, per salut democràtica. La sobirania popular resideix en les Corts, valencianes i espanyoles. Entenen la justícia com un vedat, en comptes de fer-la pròxima a la ciutadania. Hernando té 70.000 casos paralitzats, i una justícia que no és eficient no és justícia.

E. MORERA: Que el Tribunal Suprem només es responsabilitzara dels recursos de cassació i d'unificació de doctrina va

ser, en realitat, una petició del TSJ. Era una petició feta des de l'àmbit judicial. El mateix [Juan Luis] De la Rúa [president del TSJ del País Valencià] va anar a les Corts a negociar-ho, però ni així no han fet un pas clar.

—**La "clàusula Camps", que ha estat qualificada d'inconstitucional i fins i tot de buida de contingut, sí que apareix al text final.**

A. CERDÀ: Canàries demana totes les competències, llevat de les que no li interessa tenir, tenen un model per al seu país. Ací han fet la reacció de la reacció. Han fet el model més Espanya *caní* possible. Portem vint anys de retard comparats amb Euskadi i Catalunya, i ara n'afegirem vint més.

E. MORERA: Supose que en el tràmit del Congrés de Madrid serà retirada, allà serà la "broma Camps". Si la clàusula es manté, i immediatament s'aprova un estatut que vaja més enllà del valencià, cosa que no serà difícil, el Bloc presentarà un recurs perquè es reforme el nostre. Dir que no renunciem a qualsevol avanç d'un altre Estatut significa que el nostre és un text de mínims.

J. RIBÓ: Nosaltres, en broma, li diem "la clàusula del porc ibèric", perquè si li donen competències de porc ibèric a Extremadura, ací en demanarem. És tan inconstitucional com han dit alguns constitucionalistes, és una clàusula de submissió i d'impotència. No té força per a demanar allò que vull, però vull ser com aquell d'allà. Tingues la capacitat d'esperar, no tingues presses!

E. MORERA: Si fóra una clàusula de "café para todos", encara bo, però és

que la nostra és una reforma descafeïnada, no hi ha ni café!

J. RIBÓ: És una estupidesa, i els constitucionalistes no s'hi han retractat.

—**Un dels requisits bàsics del PSPV-PSOE, l'elecció del director de RTVV a les Corts, també queda en l'aire...**

J. RIBÓ: Si s'aprova, no serà abans del 2007. Allò que no queda ben concretat a l'Estatut, malament... Com la policia autonòmica, que serà tan feble com ara.

E. MORERA: Que el PSOE se n'oblidi.

—**N'ix tan reforçat com diuen, Joan Ignasi Pla, després d'aquest pacte?**

A. CERDÀ: Si aquest fóra un procés normal, els rèdits serien per a Camps, però dins del PP hi ha una dreta extrema que qualsevol reforma li sembla enorme, i això pot donar punts a Pla. El PSOE, però, ha perdut una ocasió d'or per fer passar una legislatura en blanc a Camps. Però ha primat el PSOE espanyol.

J. RIBÓ: Quan Pla es planteja fer una reforma d'aquesta mena, hi ha un sector del seu partit, amb sentiment nacional, que l'abandona. Pla ha fet una renúncia molt semblant a la del 1982.

E. MORERA: Algun dia haurem de retraure, tant a Pla com a Camps, això que han fet. Pel que fa a les seues lògiques partidistes, supose que els haurà anat bé. Ho vendran com un gran acord de governabilitat, però tot ciutadà conscient veurà que l'acord és una traïció.

—**Quins efectes pot tenir aquest pacte sobre la reforma a Catalunya?**

A. CERDÀ: És un avís. Encara que el text del País Valencià fa anys que és vigent a Catalunya, serà un model de referència. No per als polítics catalans, sinó per a Madrid. Poc o molt, per això s'ha fet.

J. RIBÓ: La reivindicació del poble català no s'aturarà. D'ací a un any, quan comparem el nostre Estatut amb la resta, ens adonarem que si ara la diferència entre el nostre i els de l'article 151 és d'1 a 10, després pot ser d'1 a 30. Farem el ridícul, invocarem la "clàusula Camps" i tornarem al 1983, demanant un Estatut nou. Sovint la història es repeteix.

E. MORERA: La ràpida felicitació del PSC al PSPV-PSOE és un mal presagi per als que volem avançar en l'autogovern.

Víctor Maceda